

Nazila Sami

Hur har Sveriges feministiska utrikespolitiska externa mål fått utslag i Afghanistan under perioden 2014 till 2020?

EN KVALITATIV TEXTANALYS OM FÖRÄNDRING AV KVINNORS SITUATION

Fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap

Politices kandidatprogrammet

7,5 HP

Handledare: Magnus Lindh

Examinator: Malin Stegmann McCallion

Statsvetenskap B

ABSTRAKT:

Denna uppsats är uppbyggd med en kvalitativ textanalys, vilket har som ändamål att utforska vilka förändringar och framsteg har Sveriges feministiska utrikespolitik uppnått i kvinnors situation i Afghanistan genom de åtgärder som har vidtagits, samt utforska om vilken fas har kvinnors situation åstadkommit. Med detta syfte som utgångspunkt har följande frågeställning formulerats: Hur har Sveriges feministiska utrikespolitiska externa mål fått utslag i Afghanistan under perioden 2014 till 2020? Genom att göra en analys av det regeringskansliet och granska regeringens handlingsplan med dess sex långsiktiga mål i fallet Afghanistan, där kvinnors situation i Afghanistan är i centrum för aktörens medverkande. Uppsatsen kom fram till att den feministiska utrikespolitiken har ganska starkt inverka på kvinnors situation, vilket innebär att aktören har haft en positiv inverka på afghanska kvinnor.

FÖRKORTNINGSLISTA

FN Förenta nationerna

SAK Svenska Afghanistanskommittén

EU Europeiska Unionen

SheDecides Rörelse om att åstadkomma förändring

EVAW End violence against women

UN United Nations

SHRH Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter

AIHRC Afghanistan Independent Human Rights Commission

Nato North Atlantic Treaty Organization

OSSE Organization for Security and Co-operation in Europe

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1.	Inledning	5
	1.1 Bakgrund	6
	1.2 Syfte och frågeställning	7
	1.3 Problemområde	8
	1.4 Avgränsning	8
	1.5 Tidigare forskning	8
	1.6 Disposition	9
2.	Metod och material	9
	2.1 Metod	9
	2.2 Kvalitativ analys	10
	2.3 Materialet och källkritik	10
3.	Feministiska perspektiv	12
	3.1 Särartsfeminism	12
	3.2 Liberalfeminism	13
4.	Sveriges feministiska utrikespolitik	14
	4.1 Handlingsplanen för den feministiska utrikespolitiken utgår från sex långsiktiga mål	14
	4.2 Mänskliga rättigheter	15
	4.3 Frihet från våld	16
	4.4 Inflytande i fredsarbetet	16
	4.5 Politiskt deltagande	16
	4.6 Ekonomisk egenmakt	17
5.	Analys	
	5.1 De mänskliga rättigheterna – kvinnors fulla åtnjutande av mänskliga rättigheter	18
	5.2 Frihet från våld – anmäla våld och fallet Farkhunda	20
	5.3 Inflytande i fredsarbetet – fredsarbetet och fredsprocesser	22
	5.4 Politiskt deltagande – kvinnors deltagande i politiken	
	5.5 Ekonomisk egendom – kvinnors och flickors ekonomiska egenmakt	25
	5.6 Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter – samlevnadsundervisning, utbildning och	
	minskning av mödradödlighet	27
6.	Slutsats	28
	6.1 Resultat	29
	6.2 Vidare forskning	32
	Referenslista	33

1.INLEDNING

"Kvinnors deltagande i fredsarbetet är avgörande för om landet ska lyckas resa sig ur fattigdom, konflikter och våldsamheter. Därför stärker vi nu stödet så att kvinnor får större möjlighet till meningsfullt deltagande i fredsansträngningar runt om i Afghanistan, säger Isabella Lövin, minister för internationellt utvecklingssamarbete." ¹

År 2014 hösten deklarerades av den då utnämna regeringen att Sverige, som första land i världen, skulle driva en feministisk utrikespolitik. Utrikesminister Margot Wallström identifierat förolämpningar av flickors och kvinnors mänskliga rättigheter som en av dem betydande utmaningarna i vår politiska samtid, och påstår att genomförandet av mänskliga rättigheter är som en förutsättning för realisering av Sveriges samtliga utrikes-och säkerhetspolitiska målsättningar. Den feministiska utrikespolitiken fungerar som ett medel för en rad inrikes-och utrikesdebatter, samtidigt som den erbjuder det mest adekvata svaret på många av de säkerhetspolitiska dilemman som omgivningen står inför. ²

Genom den feministiska forskningen som korrelation mellan militarisering och våld mot kvinnor, hushållsekonomins koppling till den globala kapitalism, och det framväxande globala kvinnliga proletariatet blir vi införstådda i samspelet mellan globala politik och kvinnors levnadsförhållanden. (Sveriges radio). Denna typ av politik medverkar att utmana en slags genusblindhet inom den internationella politiken och öppnar upp för flickors och kvinnors perspektiv med syfte att män tenderar att vara överordnade kvinnor. Ett av de centrala inläggen under alla tider har varit kvinnornas ställning i vissa länder, specifikt i Afghanistan. Kvinnors ställning har varit mycket utsatt under många år, de har inte kunnat utbilda sig, har sämre tillgång till sjukvården, inga försörjningsmöjligheter, misshandel i hemmet, tvångsäktenskap samt bristande syn på kvinnors rättigheter. "Våld mot kvinnor har

¹ Utrikesdepartmentet, "Kompletterande strategi för att stärka kvinnors deltagande i fredsansträngningar i Afghanistan", Regeringskansliet 12/04/2018,

 $[\]frac{https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2018/04/kompletterande-strategi-for-att-starka-kvinnors-deltagande-i-fredsanstrangningar-i-afghanistan/}{[H\"amtad~2020-11-12]}$

² Regeringskansliet, "Handbok Sveriges feministiska utrikespolitik", Swedenabroad fhttps://www.swedenabroad.se/globalassets/ambassader/zimbabwe-harare/documents/handbok_sveriges-feministiska-utrikespolitik.pdf [Hämtad 2020-11-14]

blivit något fullkomligt normalt i det här landet, inte bara på landsbygden. Normalisering är farlig ", påpekas av Fawzia Koofi parlamentsledamoten. ³

Av den anledningen är Sveriges feministiska utrikespolitik inte en dålig idé i fallet Afghanistan. Dessutom framhäver kollegerna Isabella Lövin, Margot Wallström samt Ann Linde på utrikesdepartementet om att Sveriges feministiska regering tagit ytterligare ett steg för att förverkliga idealbilden om en jämställd värld. ⁴

Kvinnors deltagande i fredsarbetet är avgörande för om Afghanistan ska lyckas komma ut ur fattigdom, konflikter och våldsamheter. Därför skapat Wallström bland annat nätverk där kvinnor lär sig mer om medling och konfliktlösning, vilket är nödvändigt att kunna både för kvinnors delaktighet i samhället och medling arbetet samt att få möjligheten att uttrycka sina tankar om möjligheter till fred i Afghanistan. Sammanfattningsvis Sverige anses ett av de länderna som stöttat Afghanistan under senaste åren med bland annat bistånd och aktiv dialog med den afghanska regeringen om genomförande av långsiktiga reformer för att förbättra demokratiska val, jämställdhet och kvinnors rättigheter. Av den avsikten har denna uppsats till syfte att undersöka och tydliggöra vilka mål i handlingsplanen är uppfyllda i fallet Afghanistan. ⁵

1.1 BAKGRUND

Bakgrunden till kvinnors roll i Afghanistan kan förklaras genom att kolla på de vetenskapliga artiklar, nyheter och böcker, där det nämns om hur svårt kvinnor har det i landet. I Afghanistan kvinnor är utsatta och har påverkats hårt av säkerhetsläget. Konstitutionerna framhäver om att kvinnor och män har samma rättigheter, men grova kränkningar, diskriminering och våld mot kvinnor är vanligt förekommande. Till följd av religiösa, sociala tabun och hedersbaserat våld kan kvinnor utsättas för, men framför allt att kvinnor är underrepresenterade inom många yrkeskategorier, vilket blir ett hinder i kvinnors deltagande i

_

³ Sveriges Radio, "Oro inför kvinnornas situation i Afghanistan, (Sveriges Radio 03/06/2013), https://sverigesradio.se/artikel/5552960[Hämtad 2020-11-17]

⁴ Arbetet, "Vi kallar oss själva en feministisk regering och vi är stolta över det", (Arbetet, 16/04/2018), https://arbetet.se/2018/04/16/vi-kallar-oss-sjalva-en-feministisk-regering-och-vi-ar-stolta-over-det/ [Hämtad 2020-11-19]

⁵ Svenska Afghanistankommittén, "Margot Wallström stöttar Afghanistans kvinnor i medlingsprojekt", (SAK, Svenska Afghanistankommittén, 04/04/2018), https://sak.se/aktuellt/margot-wallstrom-stottar-afghanistans-kvinnor-i-medlingsprojekt[Hämtad 2020-11-20]

samhällslivet. Landets komplexa historia och det pågående kriget har haft stor inverka på kvinnors ställning kommer att beskrivas i denna uppsats, ingen närmare insyn utan jag har valt att uppmärksamma de ämnen som utgörs av frågeställningen. Enligt den dåvarande utrikesministern Anna Lindh kvinnans situation i Afghanistan blev mycket svår under talibans tiden, vilket innebär starkt diskriminering mot kvinnor gällande exempelvis utbildning, sjukvård och försörjningsmöjligheter, tvångsäktenskap, och allt detta på grund av att talibanerna hade bristande syn på kvinnors rättigheter. Ett av de stora problemen är att landet har saknat en legitim regering, och det pågående kriget har gjort många kvinnor änkor, och avskilt landet från omvärlden. Därmed har situationen för att ta stöd från de externa aktörerna har varit begränsade vad gäller kvinnans ställning i samhället. Kvinnors representation är fortfarande begränsad även inom det formella rättssystemet, som gör det extra svårt att få sina fall rättssäkerhet prövade. FN gjorde en studie av förekomsten av sexuellt våld mot kvinnor i Afghanistan tillsammans med det afghanska hälsoministeriet år 2015. Resultat av studien visade att 55 procent av kvinnor har någon gång utsatts för någon form av våld av sin partner. Dessvärre att det kan förekomma att kvinnliga brottsoffer själva anhålls och åtalas, inte minst sexuelbrott. Därför kom det till lagen om våld mot kvinnor, EVAW år 2009, vilket var ett stort framsteg, där våld förbjöds men befolkningen har inte kunskap om lagens existens och innehållet presenteras i begränsad mängd. Sverige är den största givaren till UN Women i Afghanistan för att skydda kvinnor. 6

1.2 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNING

Syftet med denna uppsats är att göra en kvalitativ studie om kvinnors ställning och åtgärder som vidtagits av den svenska feministiska utrikespolitiken i Afghanistan fall.

Följande frågeställning ligger till grund för uppsatsens studie, analys, resultat och diskussion:

 Hur har Sveriges feministiska utrikespolitiska externa mål fått utslag i Afghanistan under perioden 2014 till 2020?

_

⁶Regeringskansliet, "Afghanistan – mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 31 december 2018", (Regeringen),

 $[\]frac{https://www.regeringen.se/4a6613/contentassets/3f6f0c81b6df420a82f462bed070d62b/afghanistan---manskliga-rattigheter-demokrati-och-rattsstatens-principer-2019.pdf[H\"amtad 2020-11-23]$

1.3 PROBLEMOMRÅDE

Den rådande situation för kvinnor i Afghanistan är svår. Talibanerna var för en politik som starkt diskriminerat kvinnor vad gäller exempelvis försörjningsmöjligheter, sjukvård och utbildning.

1.4 AVGRÄNSNING

Jag bestämde mig att avgränsa mig vid dagslägets situation för att undersöka och se vilka insatser som har uppfyllts av den svenska feministiska utrikespolitiken utifrån handlingsplanens sex långsiktiga mål, sedan färdigställs det vilka mål som är uppfyllda och vilka av dessa mål behöver mer verksamhet för att kunna uppfyllas. Jag kommer även förklara begreppet feministiskt perspektiv i Afghanistan, eftersom betydelser av dessa begrepp grundar sig i ämnet som jag har valt att skriva om.

1.5 TIDIGARE FORSKNING

Afghanistan är ett land som har blivit utsatt för många undersökningar, specifikt gällande kvinnors situation i landet. Till störst del på grund av det långvariga kriget och talibaner som påverkade kvinnor liv och ställning, för förändring av den rådande situationen krävs det externa aktörers stöd, det vill säga Sveriges feministiska utrikespolitik. En tidigare forskning som gjorts av Linnéa Hellman och Rebecka Ljunggren i sin uppsats inom Genusvetenskapliga institutionen vars titel lyder: Bilden av kvinnor i krigets Afghanistan. En exposé av hur forskning och media tolkar situationen för kvinnor i krigets Afghanistan. Hellman och Ljunggren genom en diskursiv analys undersöker bilden av kvinnor i krigets Afghanistan i 11 styckna nyhetsartiklar i DN och i annan empiri delvis bestående av tidigare forskning och FN:s säkerhetsrådsresolution 1325. Där de gör även en jämförelse mellan könen och hur de görs i krig samt en beskrivning av hur feminismen kommer diskussionen gällande krig, då det tas som en självklarhet med jämställdhet och feminismen i Sverige men detta gäller inte andra delar av världen, framför allt Afghanistan. Hellman och Ljunggren utgår från en diskursanalys. Medan i min uppsats fokus läggs på att förklara på hur lång de internationella organisationerna har kommit med deras insatser i Afghanistan gällande kvinnors rättigheter utifrån ett feministiskt ochjämställdhetsperspektiv. ⁷

_

⁷Linnéa Hellman och Rebecka Ljunggren,"Bilden av kvinnor i krigets Afghanistan", (Lund: Genusvetenskapliga institutionen)http://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordOld=1608982&fileOld=1692034

1.6 DISPOSITION

I kapitlet metod-och material tydliggörs vilken metod och vilket material som används för att utföra denna uppsats. Därefter kommer Sveriges feministiska utrikespolitiska handlingsplan som utgår från sex långsiktiga mål gällande insatser för kvinnors och flickors ställning förklaras, samt begreppsliga innebörd där det sker en avgränsning av den feministiska innebörden till två inriktningar och en överblick på tidigare forskning. Vidare genomförs en analys där fallet Afghanistan undersöks utifrån handlingsplanen för den feministiska utrikespolitiken och en beskrivning av på vilken nivå målen är uppfyllda. I arbetets avslutande kapitel avhandlas tänkbara slutsatser, samt en diskussion om vidare forskning.

2.METOD OCH MATERIAL

2.1 METOD

I detta kapitel avhandlas valet av metod i denna uppsats. I inledningen kommer forskningsmaterialet att introduceras, det vill säga hur undersökningen anordnas så att frågeställningen kan besvaras. Sedan upplysas det metodiska ramverket, med andra ord hur granskningen går tillväga. Förutom kommer material och källkritik att introduceras. Avslutningsvis kommer det feministiska perspektivet att presenteras, samt diskuteras målen i handlingsplanen för feministiska utrikespolitiken.

2.2 KVALITATIV ANALYS

Denna uppsats är en kvalitativ textanalys. En kvalitativ textanalys är en metod som betyder att författarna upptar det viktigaste i ämnet genom en följdriktig analys av textens olika delar. Huvudpunkten är att fånga upp summan av delarna, det vill säga vissa av stycken i texten är viktigare än andra. Innehållet besvarar min frågeställning i min uppsats - det är mycket material som ingår i en kvalitativ analys. ⁸ Det är en grovsortering i utbredda grupper. Genom detta kan man uppnå ett utbrett perspektiv över ämnet. Med tanken på att det konstant sker förändringar gällande kvinnors ställning i Afghanistan så är en kvantitativ textanalys en passande metod för min uppsats.⁹

⁸ Esaiasson och Giljam, 2017, s. 211

⁹ Kristina Boréus och Göran Bergström, Textens mening och makt: Metodbok i samhällsvetenskaplig text-och diskursanalys, 4 uppl. (Lund: Studentlitteratur, 2018), s. 50-54.

Genom denna metod kan man utforska vilka insatser har den svenska feministiska utrikespolitiken medverkat i Afghanistan för att förbättra kvinnors ställning genom att göra en grovsortering av olika material. Denna uppsats hade även kunnat utföras med samtalsintervjuer där olika utrikespolitiska korrespondenter hade kunnat intervjuas. Det finns naturligtvis för-och nackdelar med en samtalsintervju. Fördelen med korrespondent intervjuer är att denna forskning hade fått inblick på kvinnors ställning, medan nackdelen med intervjuer med utrikespolitiska korrespondenter är att det är utdragen samt svårt att få korrespondenter att ställa upp på en intervju. Med anledning till att uppsatsen är intresserad av meningsskapande processer är den kvalitativa textanalysen en lämplig metod. ¹⁰

2.3 MATERIALET OCH KÄLLKRITIK

Samlingen av material i denna uppsats består av både primär-och andrahandskällor, framför allt användes rapporter från olika hjälporganisationer, nyhetsartiklar, vetenskapliga artiklar och artiklar från myndigheter med tanken på att syftet är att använda de insamlade uppgifterna och genom den befintliga teorin kunna undersöka kvinnors ställning. För att samla in uppgifter om Afghanistans kvinnors ställning, framför allt informationen om de insatser som den feministiska utrikespolitiken har uppfyllt i Afghanistan under nämnda perioden, användes flera typer av källor för att på ett källkritiskt sätt kunna studera det valda fallet. I detta fall är inga politiska agenda inblandad, även om ambitionen att använda sig av flera källor funnits, men syftet är att sammanställa alla världens händelser samt uppgifter om länder utan en politisk agenda. Denna uppsats har genomgått från fyra olika punkter, vilket är äkthet, tendens, oberoende och samtidigt, där äkthet betyder att säkra sig att källor man har använt är äkta och att materialet har framställts vid den tidpunkt och av de personer som uppges. Oberoende betyder att källorna är tillförlitliga och att de primära källorna är mer trovärdigare än sekundärkällor, det tredje punkten avhandlar tendens, vilket betyder att källorna skall ha intresse av att återge den planerade historien om verkligheten, och inte vara förvända. Det fjärde punkten, det vill säga sista punkten är samtidighet, vilket betyder att ju längre tid som förflyttar sig mellan en händelse och dess nedskrivning, desto större är sannolikheten att berättelsen blir förändrad med anledning av minnesfel. Regeringens rapport och andra liknande organisationerna om insatser gällande förbättring av kvinnors situation i Afghanistan är viktiga källor i denna uppsats. Som en uppsatsförfattare är det viktigt att använda sig av oberoende och neutrala källor för att informationen skall vara tillförlitliga. I ett sådant fall är

_

¹⁰ Esaiasson och Gilljam 2017, s. 211.

det viktigt att ha i åtanken att det finns omväxlingar av en händelse, och därmed flera vinklar ut vilka den beskrivs. Användandet av flera källor är därmed en nödvändighet för att få en bred källsäkerhet. På grund av att studien tar sin utgångspunkt i mer samtida fenomen är det av vikt att verktygen är uppdaterat och aktuellt, samt vilket verktyg som kan vara publicerat för en längre tid sedan. Gällande tullhanteringen är det viktigt att utgå från de källkritiska anvisningar som nämndes av mig ovan, framför allt punkter oberoende och tendens. Detta är viktigt med anledning till att dessa källor inte driver en viss agenda med subjektiva åsikter, utan också för att organisationer och myndighetsrapport vanligtvis har i sig ett ställningstagande över hur de uttrycker sig i en viss konflikt eller ett fall, dessa organisationer och myndigheter anser jag att har framtagit det som min frågeställning handlar om, och återger informationen på ett korrekt sätt, vilket leder till att punkter oberoende och tendens blir mer tillförlitliga. Alla använda källor i denna uppsats har genomgått samma granskning utifrån nämnda kriterierna. 11

Regeringens rapport och andra liknande organisationerna om insatser gällande förbättring av kvinnors situation i Afghanistan är viktiga källor i denna uppsats. Som en uppsatsförfattare är det viktigt att använda sig av oberoende och neutrala källor för att informationen skall vara tillförlitliga. Av den anledningen är det viktigt att ha i åtanken att det finns omväxlingar av en händelse, och därmed flera vinklar ut vilka den beskrivs. Användandet av flera källor är därmed en nödvändighet för att få en bred källsäkerhet. På grund av att studien tar sin utgångspunkt i mer samtida fenomen är det av vikt att verktygen är uppdaterat och aktuellt, samt vilket verktyg som kan vara publicerat för en längre tid sedan. Gällande tullhanteringen är det viktigt att utgå från de källkritiska anvisningar som nämndes av mig ovan, framför allt punkter oberoende och tendens. Detta är viktigt med anledning till att dessa källor inte driver en viss agenda med subjektiva åsikter, utan också för att organisationer och myndighetsrapport vanligtvis har i sig ett ställningstagande över hur de uttrycker sig i en viss konflikt eller ett fall, dessa organisationer och myndigheter anser jag att har framtagit det som min frågeställning handlar om, och återger informationen på ett korrekt sätt, vilket leder till

_

¹¹ Esaiasson & Gilliam 2017, s. 291–294.

att punkter oberoende och tendens blir mer tillförlitliga. Alla använda källor i denna uppsats har genomgått samma granskning utifrån nämnda kriterierna. ¹²

3. FEMINISTISKA PERSPEKTIV

I detta avsnitt kommer jag att använda mig av begreppsliga innebörd, därför kommer jag att avgränsa den feministiska innebörden till två inriktningar. De två olika inriktningarna står alla i grunden för att få ett jämställt samhälle mellan kvinnor och män. Dessa två feministiska inriktningarna som är representerade i min granskning är följande:

- Särartsfeminism
- Likhetsfeminism

Jag har i följande två avsnitt förklarat de olika feministiska perspektiven samt vad som märker ut just dessa för att få en tydligare bild av vad feminismen innebär som en grund till frågeställning.

3.1 SÄRARTSFEMINISM

Denna inriktning av feminism anser att män och kvinnor biologiskt är olika.

Särartsfeminismen tar fram de moderliga egenskaperna hos kvinnor. Moderligheten är något som kvinnor föds med, det är inte en egenskap som går att utveckla genom i samhället. Genom att acceptera dessa skillnader kan kvinnan använda sig av sina medfödda egenskaper och göra det kvinnliga könet starkare. Särartsfeminism menar med detta att skillnader mellan könen, och uppmärksammandet av dessa skillnader bör varken anses som diskriminering av kvinnor eller som att kvinnor är underordnade männen. Det som bör anses som diskriminerande är när kvinnors naturliga egenskaper inte ses ha samma värde som männens naturliga egenskaper. Särartsfeminismen påpekar att feminismens viktigaste uppgift är att förtydliga kvinnan i ljuset, det vill säga att det är viktigt att uppmärksamma om hennes biologiska arv som är viktigt för båda könen att bevara. ¹³

-

¹² Esaiasson och Gillijam, 2017, s. 295

 $^{^{\}rm 13}$ Magnusson, Eva. PSYKOLOGI OCH KÖN. Från könsskillnader till genusforskning. Bokförlaget Natur och Kultur. 2002. S. 213f

3.2 LIBERALFEMINISM

Med tanken på att definitionen av feminismen utgår från politik har jag försökt att inrama begreppet utifrån politiska definitioner. Lars Leijonborg påpekar i boken Liberal feminism det feministiska perspektivet som enligt honom är en modern feministiska inriktning. Denna typ av feminism bekämpar de strukturerade könsskillnaderna i samhället. Denna inriktning av feminism grundar sig till att se individer. Därför fungerar inriktningen som ett sätt att respektera det individuella och ojämlikheter som inträffar till följd av kön anses på grund av detta en liberal feminist utifrån ett individperspektiv. ¹⁴

Enligt liberalfeminismen och liberalfeministers syfte är att uppnå ett jämlikt samhälle. Av den orsaken ska kvinnor få makt över sitt eget liv, det vill säga makten över sin ekonomi, sitt arbetsliv, sin vardag och sin framtid. Kvinnan precis som mannen ska ha tillgång till de moraliska värden som krävs för ett jämlikt och värdigt liv. Liberalism har inte sin grund i att kvinnorna ska ta över makten över männen utan det innebär att de ska ta över makten över sig själva, som individer. En teoretiker inom liberalismen Mary Wollstonecraft påpekade att kvinnor inte kan göra sig fria om de inte avskiljer sig själva från männen samt försöker att bli oberoende av mannen. ¹⁶

4. SVERIGES FEMINISTISKA UTRIKESPOLITIK

Den svenska feministiska utrikespolitiken lanserades i oktober 2014 av Margot Wallström med fokus på FN:s agenda inom kvinnor, fred och säkerhet. Sverige är det första landet i världen som bedriver en feministisk utrikespolitik med avsikt att uppnå jämställdhet och alla kvinnor och flickors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna. Syftet med denna form av politik är att se ett slut på diskriminering mot kvinnor, samt är en agenda som har avsikten att stärka kvinnors rättigheter, representation och resurser. Arbetet genomförs genom att utrikesförvaltningen planlägger ett jämställdhetsperspektiv på hela sin verksamhet.

[.]

¹⁴ Leijonborg, Lars. Liberal Feminism – befriande positiv. I liberal feminism, Lars Leijonborg (m fl.). S. 9-31. Stockholm: Ekerlids Förlag. 2001. S. 10ff.

¹⁵ Öfverberg, Ulf. 2001. S. 119, 127f. Leijonborg, Lars. 2001. S. 14f.

¹⁶ Donovan, Josephine. Feminist Theory, The Intellectual Traditions of American Feminism. New York: The Continuum Publishing Company. 1991. S. 11.

Utrikesförvaltningen har en handlingsplan för den feministiska utrikespolitiken, vilken består av sex långsiktiga mål som gör det möjligt att följa upp arbetet.¹⁷

4.1HANDLINGSPLANEN FÖR DEN FEMINISTISKA UTRIKESPOLITIKEN UTGÅR FRÅN SEX LÅNGSIKTIGA MÅL

Handlingsplanen utgår från sex långsiktiga mål som fastställer inriktningen för den feministisk utrikespolitiken. Målen har utformats utifrån en uppfattning att det behövs en holistisk utgångspunkt för att mottaga de utmaningar av mångfacetterad läggning som den feministiska utrikespolitiken befinner sig inför. Utrikesförvaltningen bearbetar årligen de olika områden som är kopplade till de sex långsiktiga målen i syfte att åskådliggöra samt fördjupa arbetet. Var och en av dessa fokusområden anslutas därefter till en rad antydande åtgärder. Utrikesförvaltningen ska i överenskommelse med de sex långsiktiga målen understödja alla kvinnors och flickors:

- fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna
- frihet från våld (sexuellt, psykiskt samt fysiskt)
- inflytande i fredsarbetet (arbeta med att förebygga samt lösa konflikter
- politiskt deltagande
- ekonomisk egenmakt (ekonomiska rättigheter)
- sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter ¹⁸

4.2 MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

Den första punkten i handlingsplanen för feministiska utrikespolitiken är mänskliga rättigheter, jämställdhet och alla kvinnors och flickors full åtnjutande av de mänskliga rättigheterna. Sverige är aktivt delaktig i förhandlingar om mänskliga rättigheter i forum såsom FN:s generalförsamling, FN:s råd för mänskliga rättigheter och FN:s kvittokommission och har bidragit till ökat fokus på kvinnors rättigheter. År 2016 under utrikesminister, Margot Wallströms tid anordnade Sverige ett internationellt möte för att

¹⁷ Regeringskansliet, "Sveriges feministiska utrikespolitik exempel på tre års genomförande", Regeringen, https://www.regeringen.se/4ab455/contentassets/038184feaa9f479bab5f463189d754b1/sveriges-feministiska-utrikespolitik---exempel-pa-tre-ars-genomforande.pdf [Hämtad 2020-11-27]

¹⁸ Regeringskansliet, "Sveriges feministiska utrikespolitik exempel på tre års genomförande", Regeringen, https://www.regeringen.se/4ab455/contentassets/038184feaa9f479bab5f463189d754b1/sveriges-feministiska-utrikespolitik---exempel-pa-tre-ars-genomforande.pdf [Hämtad 2020-11-27]

motarbeta diskriminerande lagstiftning, och samtidigt bidragit med stöd till samverkan mellan Världsbanken, UN Women med mera. ¹⁹

Mänskliga rättigheter är en viktig del av Sveriges samlade utrikespolitik, vilket anses vara en central del av folkrätten och antagande för att bibehålla fred och säkerhet samt för att ha en jämställd, rättvis och hållbar utveckling. Enligt utskottet mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer också är grundförutsättningar för genomförandet av Agenda 2030. Av den anledningen vill utskottet att Sverige aktivt arbetar för att stärka respekten för mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer, samt vill utskottet se en fortsättning och en av de främsta prioriteringarna i utrikespolitikens samtliga delar. Utskottet anser därmed att den feministiska utrikespolitiken och arbetet för mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer bör gå hand i hand. Utskottet konstaterar att de sex fokusområdena i skrivelsen samtliga har att göra med kvinnors rättigheter. ²⁰

4.3FRIHET FRÅN VÅLD

Det andra fokusområdet handlar om att motverka könsrelaterat våld i konflikt- och postkonflikt situationer, bland annat att tydliggöra och motarbeta negativa maskulinitetsnormer, vilket innebär ojämlikheter mellan män och kvinnor. Sverige bidrar även till att stärka ländernas kunnande att stödja brottsoffer och hjälpa tillbaka soldater, samt förbättring av kunskapsläge om kopplingen mellan okontrollerad spridning av våld och vapen mot kvinnor och flickor, dessutom att koppla in fler aktörer som ska arbeta mot könsrelaterat våld i kriser och totalt gjort över 300 åtagande. ²¹

4.4 INFLYTANDE I FREDSARBETET

Det tredje målet innebär att stärka inflytande i fredsfrämjande insatser och fredsprocesser. Sveriges feministiska utrikespolitik arbete utgår från att öka deltagande av

_

¹⁹ Regeringskansliet, "Handbok Sveriges feministiska utrikespolitik", Swedenabroad, https://www.swedenabroad.se/globalassets/ambassader/zimbabwe-harare/documents/handbok_sveriges-feministiska-utrikespolitik.pdf [Hämtad 2020-11-29]

²⁰ Regeringskansliet, "Sveriges feministiska utrikespolitik - exempel på tre års genomförande", Regeringen https://www.regeringen.se/4ab455/contentassets/038184feaa9f479bab5f463189d754b1/sveriges-feministiska-utrikespolitik---exempel-pa-tre-ars-genomforande.pdf [Hämtad 2020-11-30]

²¹ Regeringskansliet, "Sveriges feministiska utrikespolitik exempel på tre års genomförande", Regeringen, https://www.regeringen.se/4ab455/contentassets/038184feaa9f479bab5f463189d754b1/sveriges-feministiska-utrikespolitik---exempel-pa-tre-ars-genomforande.pdf [Hämtad 2020-11-27]

kvinnor i fredsprocesser bland annat i Asien, Afrika, Mellanöstern med mera. Samt har den feministiska utrikespolitiken utnämnt kvinnor, fred och säkerhetsagendan till en viktig punkt i FN:s säkerhetsråd. Överlag avhandlar många av de indikativa åtgärderna om att uppföra ett jämställdhetsperspektiv inom olika institutionella uppläggning, vilket förklarar att man avser att framlyfta och markera flickors och kvinnors roll i förhållande till och genom den institutionella uppläggningen. Kvinnans roll som aktör görs tydlig i synnerhet när man påstår att arbeta för en ökad andel kvinnor i fredsfrämjande insatser, framförallt avseende ledande positioner, understödja kvinnors medverkande som aktörer i fredsarbetet samt förstärka kvinnliga ledare. ²²

4.5 POLITISKT DELTAGANDE

Det fjärde faktor är för politiskt deltagande. Detta med anledningen till att världens kvinnor är underrepresenterade på många plan, exempelvis som valdeltagare, som aktiva i politiska processer och medborgerligt deltagande mellan valen, som politiker. Det är viktigt att finna grundorsakerna till varför kvinnor är underrepresenterade i politiska processer och församlingar. Enligt målen i handlingsplanen för den feministiska utrikespolitiken kvinnors politiska deltagande behöver förbättras i ett flertal länder, samt förstärkning av kvinnliga människorättsförsvarare och påverkansarbete för yttrande- och åsiktsfrihet. Den feministiska utrikespolitiken innebär aktivt arbete för flickors och kvinnors politiska deltagande och inflytande. Detta arbete bedrivs av bland annat FN, EU, utvecklingsbanker och riktat in sig på frågor som yttrandefrihet och deltagande valprocesser. ²³

4.6 EKONOMISK EGENMAKT

Det femte perspektivet om att en ekonomisk egenmakt. Sverige arbetar med flickors och kvinnors utbildning och sysselsättning utifrån ett jämställdhetsperspektiv samt jämställdhetsarbete i handlingsplanen. Jämställdhet innebär att män och kvinnor ska har samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter inom alla områden i livet. Av den orsaken har

²² Regeringskansliet, "Sveriges feministiska utrikespolitik exempel på tre års genomförande", Regeringen, https://www.regeringen.se/4ab455/contentassets/038184feaa9f479bab5f463189d754b1/sveriges-feministiska-utrikespolitik---exempel-pa-tre-ars-genomforande.pdf [Hämtad 2020-11-30]

²³ Regeringskansliet, "Sveriges feministiska utrikespolitik exempel på tre års genomförande", Regeringen, https://www.regeringen.se/4ab455/contentassets/038184feaa9f479bab5f463189d754b1/sveriges-feministiska-utrikespolitik---exempel-pa-tre-ars-genomforande.pdf [Hämtad 2020-12-01]

det svenska jämställdhetsarbetet målet att uppnå jämställdhet mellan kvinnor och män, det vill säga att de ska ha samma makt att utforma och bestämma i samhället och sitt eget liv.

Därefter utförs arbetet för jämställdhet utifrån två fokusområden, det ena hjälper oss att bilda av olika situationer och relationer genom de mätbara faktorerna, medan det andra ligger bakom de redovisade siffrorna. ²⁴

4.7 SEXUELL OCH REPRODUKTIV HÄLSA OCH RÄTTIGHETER

Det sjätte och sista målet handlar om SRHR, sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter i de drabbade länderna. SRHR innefattar varje människas lika möjligheter, rättigheter och förutsättningar att utan förtryck, våld eller diskriminering kunna bestämma över sin egen kropp, sexualitet och reproduktion. Till följd av detta kommer den sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter verka för att uppnå jämställdhet, kvinnors fulla potential, utbildningsnivåer samt samhällsekonomi. ²⁵

Åtgärder som den feministiska utrikespolitiken anser passa in i detta avsnitt är bland annat alliansbyggande, styrelseroller och utvecklingsarbete, med utgångsläge den globala rörelsen "SheDecides". Arbetet bidragit till fler barnmorskor och bättre tillgång till sexualundervisning, preventivmedel och säkra abort. "Den mest kontroversiella frågan är också den mest grundläggande: rätten att bestämma över sin egen kropp, sexualitet och reproduktion. Många kvinnor bestämmer fortfarande inte själva vem de ska gifta sig med, vem de ska ha sex med eller de ska bli gravida. Detta är absurt och bör förkastas till historiensarkiv." ²⁶

⁻

²⁴ Regeringskansliet, "Handbok Sveriges feministiska utrikespolitik", Swedenabroad, https://www.swedenabroad.se/globalassets/ambassader/zimbabwe-harare/documents/handbok_sveriges-feministiska-utrikespolitik.pdf [Hämtad 2020-12-01]

²⁵ Vårdgivarwebben, "Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, SRHR", (Regionvärmland, 22/10/2020https://www.regionvarmland.se/vardgivarwebben/samverkan-avtal-och-vardval/folkhalsa-och-samhallsmedicin2/livsvillkor-och-levnadsvanor/SRHR/[Hämtad 2020-12-03]

²⁶ Regeringskansliet, "Sveriges feministiska utrikespolitik exempel på tre års genomförande", Regeringen, https://www.regeringen.se/4ab455/contentassets/038184feaa9f479bab5f463189d754b1/sveriges-feministiska-utrikespolitik---exempel-pa-tre-ars-genomforande.pdf [Hämtad 2020-12-03]

5. ANALYS:

I detta avsnitt sammanförs det övergripande resultatet från analysen. Utifrån de sex långsiktiga målen i handlingsplanen för Sveriges feministiska utrikespolitik är det av stort intresse att betona vilka fenomen som uppstår samt de egenskaper som förknippas med fokusområdena. Analysen omfattar en kombinerad läsning av de ovanstående teman, samt valde jag att uppdela den utifrån min frågeställning tillsammans med en kvalitativ innehållsanalys för ökad tydlighet för läsarna. Följaktligen granska vilka mål är uppfyllda och vilka punkter kräver mer arbete.

5.1 DE MÄNSKLIGA RÄTTIGHETERNA - KVINNORS FULLA ÅTNJUTANDE AV MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

Det första målet handlar om de mänskliga rättigheterna - här förklarar jag den ursprungliga situationen för kvinnor samt deras åtnjutande av sina rättigheter i Afghanistan.

Åtnjutande av de mänskliga rättigheterna i Afghanistans situation är komplicerade, framför allt för afghanska kvinnor. Framsteg sker, men oerhört långsamt. Detta av orsaken till att de väpnade konflikterna har slagit hårt mot befolkningen under lång period, vilket resulterade i att befolkningen tappat förtroendet för myndigheter och domstolsväsendet. År 2018 var ett av problematiska åren i Afghanistan sedan talibanregimens fall utifrån FN:s bedömning, vidare under samma år anpassade Afghanistan sin straffrättslagstiftning efter FN:s konvention mot tortyr och ratificerade konventionens fakultativa tilläggsprotokoll, men olagliga frihetsberövanden förekommer såsom tortyr. Det finns även möjlighet att anmäla kränkningar och våld till Afghan Independent Human Rights Commission (AIHRC), trots det så åtnjuter kvinnor fortfarande lägre grad av rättssäkerhet. Kommissionen är en offentlig organisation som har ett konstitutionellt mandat att inspektera de kommande kränkningar, och förstärka nationella institutionernas arbete med de mänskliga rättigheterna. ²⁷

Som det nämndes tidigare, den feministiska utrikespolitiken använder olika plattformar, verktyg och roller för att understödja och uppnå medborgarnas fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna. Det handlar om bland annat att det har publicerats landrapporter om

²⁷Regeringskansliet,"Afghanistan-Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer:situationen per den 31 december 2018", Regeringen

https://www.regeringen.se/4a6613/contentassets/3f6f0c81b6df420a82f462bed070d62b/afghanistan---manskligarattigheter-demokrati-och-rattsstatens-principer-2019.pdf [Hämtad 2020-12-04]

mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer, därtill ökade också utvecklingssamarbete med fokus på jämställdhet och stödjande av civilsamhällets arbete för flickor och kvinnor. ²⁸

Den feministiska utrikespolitiken har bidragit till utvecklingssamarbetet för kvinnors och flickors fulla åtnjutande av mänskliga rättigheter och i en ny global strategi för jämställdhet och kvinnors och flickors rättigheter kommer att tas fram för perioden 2018 till 2020. Sverige har även bidragit till att samarbeta med de multilaterala organisationer som arbetar för jämställdhet, samt bidragit till finansiering av barnmorskeutbildning i bland annat Afghanistan.²⁹

För tillfället finns det ingen tydlig grund till att göra intressant bedömning av det första målet. Antalet framsteg är få, trots de insatser som den feministiska utrikespolitiken nämner att de har vidtagit i Afghanistan. Det kan dock sägas att det behövs fler vidare analyser för att få en klarare bild av vilka exakta åtgärder de har tagit samt vilka förändringar de har åstadkommit. Sveriges feministiska utrikespolitik behöver dock fokusera på var och en av punkterna enskilt och medverka mer inom mänskliga rättigheterna eftersom denna punkt är grunden för ett demokratiskt samhälle.

5.2 FRIHET FRÅN VÅLD - ANMÄLA VÅLD OCH FALLET FARKHUNDA

I det andra målet förklaras det om friheten från olika typer av våld - här förklarar jag våld mot kvinnor och normalisering av könsrelaterat våld utifrån Margot Wallström inom SAK, FN och utgå från fallet Farkhunda - den unga kvinnan som avrättades på grund av en falsk anklagelse.

Kvinnor och flickor utsätts för olika typer av våld i Afghanistan, det kan vara allt från psykisk till sexuellt våld. Situationen förbättras långsamt, trots den långsamma förbättringen utsätts

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/skrivelse/sveriges-feministiskautrikespolitik H70317/html#page 16 [Hämtad 2020-12-06]

²⁸ Regeringenskansliet,"Sveriges feministiska utrikespolitik: Exempel på tre års genomförande", Regeringen https://www.regeringen.se/artiklar/2017/10/sveriges-feministiska-utrikespolitik-exempel-pa-tre-arsgenomforande/ [Hämtad 2020-12-05]

²⁹ Sveriges Riksdag, "Rgeringens skrivelse 2019/20:17", Riksdagen

kvinnor fortfarande för diskriminering och våld i hög grad. Bland annat det internationella samfundet, den afghanska regeringen och andra liknande organisationer har tillsammans bidragit till en positiv förändring och ge kvinnors situation en ljusare bild. I denna situation SAK framhäver om att Margot Wallström åkte till Afghanistan år 2017 för att visa Sveriges stöd för Afghanistans framtid, samt uppmärksamma situationen för kvinnor och flickor i landet. Wallström påpekat att det är Sveriges uppgift att bevaka kvinnors och barns intresse. Även om SAK har bidragit till skydd mot våld och diskriminering mot kvinnor och barn med fokus på att uppnå ökad jämställdhet i Afghanistan. ³⁰

För att förklara sexuellt våld mot kvinnor i Afghanistan anordnade FN en landsomfattande studie tillsammans med det afghanska hälsoministeriet år 2015. Där resultatet av studien visade att 55 procent av kvinnor har någon gång utsatts för någon form av våld av sin partner.

Studien visade också att det var endast 194 av 2286 liknande ärenden lämnades till polisen, trots att det finns en lag om våld mot kvinnor, EVAW, Elimination of Violence Against Women från 2009, där kvinnor kan anmäla förekommande våld i hemmet samt utanför hemmet. ³¹

Lagen har underlättat situationen för kvinnor, den har bidragit till ökning av kvinnors rättigheter, vilket bidrar till att fler fall av våld anmäls i rådande situation jämfört med tidigare. Därmed upptäckta våldtäkter utanför hemmet bestraffas som ett mycket grovt brott med stöd av lagen. Till skillnad från tidigare situationen kan de brutala våld leda till debatt och demonstrationer, exempelvis fallet Farkhunda, den unga kvinnan som avrättades till döds i Kabul våren 2015 efter en falsk anklagelse om att hon bränt koranen. Situationens följd blev att tusentals afghaner demonstrerade då mot våldet mot kvinnor, och flera av de inblandade i händelsen dömdes till stränga straff. Några av de överklagades, men de som var dömda till

³⁰ Svenska Afghansitankommittén, "Kvinnor", SAK 08/08/2019 https://sak.se/vart-arbete/kvinnor [Hämtad 2020-12-06]

³¹ Regeringskansliet,"Afghanistan rättigheter, demokrati och rättsstatens principer:situationen per den 31 december 2018", Regeringen

 $[\]frac{https://www.regeringen.se/4a6613/contentassets/3f6f0c81b6df420a82f462bed070d62b/afghanistan---manskliga-rattigheter-demokrati-och-rattsstatens-principer-2019.pd$

dödsstraff fick senare sina domar omvandlade till långa fängelsestraff i stället. Andra gick straff fria. Det var många hårda kritik från många olika håll angående händelsen. ³²

Utifrån ovanstående kan tolkas att kvinnor inte är skyddade helt, det vill säga de får inte tillräckligt med stöd för att kunna undkomma våld, i enlighet med SAK har situationen förbättrats dock diskriminering och våld kan fortfarande förekomma. Samt att det finns en lag som kan stötta kvinnor som utsätts för våld, dock lagen kommer att komma till nytta endast om kvinnor har modet att anmäla. De brutala våld som sker utanför hemmet kan leda till demonstrationer såsom fallet Farkhunda, dock nackdelen är att endast 194 av 2286 ärende har lämnats till polisen, detta är ett tydligt tecken på att situationen inte har förbättrats som det beskrivs och kvinnor utsätts fortfarande för våld och diskriminering utan att någon kan göra något åt det. Detta påpekas också av korrespondenten Terese Cristianson som var på plats i Afghanistan 2018, att kvinnors situation blir svårare och instängd på grund av talibanerna. Av denna anledning anser Cristianson att kvinnors situation kanske inte blir sämre, men det blir inte bättre heller. ³³

5.3 INFLYTANDE I FREDSARBETET - FREDSARBETE OCH FREDSPROCESSER

I detta kapitel förklaras det tredje målet i handlingsplanen inom den feministiska utrikespolitiken, nämligen fredsprocesser och deltagande i fredsarbete.

Inflytande och deltagande i fredsarbetet är ett av feministiska utrikespolitiska mål för kvinnor år 2016. Arbetet utgår från att Margot Wallström utrikesminister skapat nätverk där kvinnor får utbildning inom medling och konfliktlösning genom den tidigare FN diplomaten Margareta Wahlström som åkte till Kabul, i Afghanistan. Utgångspunkten med denna insats var att kvinnor ska lära sig att själva reflektera över de kunskap som behövs för att de ska

-

³² Svenska Afghanistankommittén, "Våld mot kvinnor", SAK 30/08/2017 https://sak.se/afghanistan/halsa/vald-mot-kvinnor [Hämtad 2020-12-13]

³³ Nyhetsmorgon, "Afghanistan: Talibaner i fredssamtal – men kvinnornas situation försämras", (TV4, 11/11/2018) https://www.youtube.com/watch?v=DUj658SkzZw [Hämtad 2020-12-11]

kunna stödja medling i både sin vardag och i sitt yrkesliv. Kvinnor fick även chansen att uttrycka sig och visa delaktighet även om de inte har förtroende för makthavarna. ³⁴

Den svenska feministiska utrikespolitiska tematiska prioriteringar är bland annat fredsprocesser och fredsbyggande, konfliktförebyggande, stärkt skydd för kvinnor och flickor, samt ledarskap. Deras prioriteringar delas in i olika myndigheter och departement för att genomföras. Där Afghanistan är ett av de länderna som är prioriterat i handlingsplanen som den feministiska utrikespolitiken bedriver. Under perioden 2018 har Sveriges medlingsnätverk för kvinnor som etablerades 2015, med syfte att stärka kvinnors ställning som medlare, understödja kvinnor som arbetar inom fredsprocesser samt att skapa samarbetsformer med andra medlingsnätverk för kvinnor i bland annat Afghanistan. ³⁵

Isabella Lövin, minister för internationellt utvecklingsarbetet i artikeln Kompletterande strategi för att stärka kvinnors deltagande i fredsansträngningar i Afghanistan framhäver om att kvinnors deltagande i fredsarbetet är avgörande för om Afghanistan ska lyckas komma ut ur konflikter och fattigdom. Utifrån detta bestämde regeringen att utföra en kompletterande strategi under perioden 2018 till 2019 för Folke Bernadotteakademins som är en del av regeringens feministiska utrikespolitik för fredsfrämjande insatser i Afghanistan. Utgångspunkten med detta var kvinnors deltagande med mål att Sverige ska bidra till en fredlig och kvinnors deltagande i samhällsutvecklings arbete i Afghanistan. Isabella Lövin ser till att stärka stödet för att kvinnor ska ha större möjlighet till deltagandet i fredsansträngningar under perioden 2014 till 2019 mot fredsbyggande och konfliktlösning i Afghanistan. ³⁶

-

³⁴ Svenska Afghanistankommittén, "Margot Wallström stöttar Afghanistans kvinnor i medlingsprojekt", SAK 19/09/2018 https://sak.se/aktuellt/margot-wallstrom-stottar-afghanistans-kvinnor-i-medlingsprojekt [Hämtad 2020-12-15]

³⁵ Regeringskansliet rapport,"Kvinnor, fred & säkerhet 2018", Regeringen 2016-2020. https://www.regeringen.se/494f28/contentassets/3165379dc7f2430582b7431639833fcd/kvinnor-fred-och-sakerhet-2018 uppd .pdf [Hämtad 2020-12-18]

³⁶ Regeringskansliet, "Kompletterande strategi för att stärka kvinnors deltagande i fredsansträngningar i Afghanistan", Regeringen 12/04/2018 https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2018/04/kompletterande-strategi-for-att-starka-kvinnors-deltagande-i-fredsanstrangningar-i-afghanistan/[Hämtad 2020-12-21]

Dessa nämnda åtgärder genomförs av Sveriges feministiska utrikespolitik i samarbete med multilaterala organisationer, FN, EU, Nato, SAK och OSSE som medverkar för kvinnor, säkerhet och fred.³⁷

Sammanfattningsvis utifrån den hittade informationen i detta avsnitt kan man fastställa att Afghanistan är ett prioriterat land i handlingsplanen för den feministiska utrikespolitiken och det har genomförts åtgärder som krävs för att stärka skydd för kvinnor och flickor för att de ska kunna handskas med medling och konfliktlösning i både sin vardag och i sitt yrkesliv.

5.4 POLITISKT DELTAGANDE - KVINNORS DELTAGANDE I POLITIKEN

Kvinnor är underrepresenterade i nästan samtliga yrkeskategorier vilket gör att kvinnors och flickors möjligheter att vara delaktiga i samhällslivet minskar. Det är inte omöjligt att kvinnor utses till ministrar men det händer sällan att de har den tyngsta positionen i parlamentet. Trots allt består parlamentet till 28 procent av kvinnliga ledamöter, det vill säga det finns fortfarande begränsning i kvinnors deltagande och inflytande i politiken på grund av könsstereotypa värderingar. Detta gör att det uppkommer mycket hot och våld mot kvinnliga politiker från talibanerna och andra beväpnade grupper vilket begränsar kvinnors roll ännu mer.

Det som Sverige har bidragit till med i detta avsnitt är stöd och samarbete med olika kvinnoorganisationer för att stärka kvinnliga människorättsförsvarare och andra myndigheter som försvarar kvinnors och flickors åtnjutande av mänskliga rättigheter. Sverige ingår i styrgruppen och leder en påverkansgrupp om representationsfrågor med Afghanistan. Även bidragit till att öka kvinnors medvetande om sina rättigheter och kvinnors deltagande i politiken och i samhället. ³⁸

[.]

³⁷ Regeringskansliet rapport, "Kvinnor, fred & säkerhet", Regeringen 2016-2020 https://www.regeringen.se/494f28/contentassets/3165379dc7f2430582b7431639833fcd/kvinnor-fred-och-sakerhet-2018 uppd .pdf [Hämtad 2020-12-22]

³⁸ Regeringskansliet, "Afghanistan – Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 31 december 2018", Regeringen https://www.regeringen.se/4a6613/contentassets/3f6f0c81b6df420a82f462bed070d62b/afghanistan---manskliga-rattigheter-demokrati-och-rattsstatens-principer-2019.pdf [Hämtad 2020-12-24]

Sverige har även bedrivit till ett aktivt påverkansarbete för yttrande- och åsiktsfrihet, samt har man drivit fram jämställdhetsstrategier i utvecklingsbanker och miljö- och klimatfonder som exempelvis:

- Arbetat för att stärka skydd för kvinnliga journalister, människorättsförsvarare,
 politiker och kulturarbetare samt aktörer som skyddar kvinnors och flickors åtnjutande
 av mänskliga rättigheter.
- Stödjat och samarbetat med olika kvinnoorganisationer och andra aktörer för att synliggöra, stödja och stärka kvinnliga människorättsförsvarare och andra som försvarar alla kvinnors och flickors åtnjutande av mänskliga rättigheter.
- Arbetat för att öka jämställdhet i politiska partier i utvecklingsländer genom samarbete med svenska partianknutna organisationer.³⁹

Utanför det arbetet som har genomförts för kvinnors och flickors deltagande i politiken samt i samhället kan man fastställa om att feministiska utrikespolitiken har erbjudit samt genomfört mycket för att garantera kvinnors och flickors säkerhet, skydd samt ökad deltagande och inflytande i politiken. Det som däremot är oroande är att det finns fortfarande hot och våld mot kvinnor trots alla insatser och bekämpande. Däremot finns det ingen tydlig anvisning på att kvinnors roll förändras helt, men det är inte omöjligt med anledning till att framsteg sker stegvis, detta i enlighet med Sveriges feministiska utrikespolitik. Däremot är det värt att nämna att trots allt består parlamentet till 28 procent av kvinnliga ledamöter, men begränsning i inflytande och deltagande samt hot och våld förekommer fortfarande mot kvinnliga politiker, enligt Utrikesdepartementets bedömningar. ⁴⁰

5.5 EKONOMISK EGENDOM - KVINNORS OCH FLICKORS EKONOMISKA EGENMAKT

Regeringen har försökt att uppnå utveckling i flickors och kvinnors ekonomiska egenmakt, dock finns det fortfarande stora hinder för att flickor och kvinnor ska kunna åtnjuta av sina

³⁹ Regeringskansliet, "Sveriges feministiska utrikespolitik", Swedenabroad https://www.swedenabroad.se/globalassets/ambassader/zimbabwe-harare/documents/handbok_sveriges-feministiska-utrikespolitik.pdf [Hämtad 2020-12-25]

⁴⁰ Regeringskansliet, "Afghanistan -Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 31 december 2018", Regeringen https://www.regeringen.se/4a6613/contentassets/3f6f0c81b6df420a82f462bed070d62b/afghanistan---manskliga-rattigheter-demokrati-och-rattsstatens-principer-2019.pdf[Hämtad 2020-12-27]

ekonomiska egenmakt och rättigheter på samma sätt som män. Flickor och kvinnor saknar ekonomiska rättigheter samt möjligheten att ärva eller äga saker och ha ett avlönat arbete. Stort fokus läggs på flickors och kvinnors skolgång och utbildning, men det är fortfarande fler flickor än pojkar som får eller har tillgång till utbildning eller att flickor blir tvungna att sluta skolan i förtid. Kvinnor arbetar oftast i mindre utsträckning än män, oftast lågbetalda yrken. I större utsträckning än män slutar kvinnor lönearbete för att kunna vara hemma med barnen samt ta utbildning. Till och med kontrollen över egna kroppen, sexualiteten och reproduktionen är avgörande för ekonomiska egenmakt. ⁴¹

Med fokus på kvinnors och flickors ekonomiska egenmakt har SAK, svenska Afghanistankommittén har lyckats att utbilda omkring 700 lärare under 2014, varav 300 av de var kvinnor. Förutom det att detta bidra till deras ekonomiska egenmakt utan också att genom att utbilda fler kvinnliga lärare är att fler flickor ska få gå i skolan. I stor utsträckning ligger lägger SAK fokus på utbildningar, cirka 70 000 elever gick i skolan 2015, varav 61 procent flickor. En annan punkt som den svenska Afghanistankommittén lägger ytterligare vikt på är att arbeta med att minska mödradödlighet, barnadödlighet och reproduktiv hälsa. Genom SAK programmet utbildas varje år nya barnmorskor och sjuksköterskor. Detta sker inte bara i huvudstaden av Afghanistan, utan också i provinserna, bland annat drivs det tre skolor, 1 för barnmorskor och 2 för sjuksköterskor i Wardak, Laghman och Samangan.

Den ekonomiska ojämställdheten bidrar till negativa effekter för landets globala ekonomi. Sverige arbetar för att uppnå flickors och kvinnors ekonomiska jämställdhet, egenmakt samt stärka inflytande att kunna ärva, äga, arbeta med rättvisa arbetsvillkor samt utbilda sig. Se till att de obetalda arbete, det vill säga hemarbete och omsorgsarbete ska delas upp mellan kvinnor och män. Förutsättningen till att kunna uppnå ekonomiska egenmakt och utveckling är flickors och kvinnors rätt till.

Sammanfattningsvis råder det stora ekonomiska ojämställdheter i Afghanistan, vilket påverkar även kvinnornas politiska deltagande. Enligt regeringens skrifter ojämställdhet mellan män och kvinnor kan leda till negativa effekter på landets globala ekonomi, vilket tyder på att en av orsakerna till oroligheter i Afghanistan är de negativa effekterna från den

⁻

⁴¹ Sveriges Riksdag, "Sveriges feministiska utrikespolitik", Riksdagen 19/09/2019 https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/skrivelse/sveriges-feministiska-utrikespolitik H70317/html#page 11[Hämtad 2020-12-28]

globala ekonomin. Dessutom utgår SAK att det läggs fokus på kvinnors utbildning, vilket garanterar inte kvinnornas ekonomiska egenmakt och egendom på grund av att det finns risk att de blir tvungna att vara hemma efter utbildningen om de inte garanteras jobb och får stöd med att kunna behålla sin inkomst.⁴²

5.6 SEXUELL OCH REPRODUKTIV HÄLSA OCH RÄTTIGHETER - SAMLEVNADSUNDERVISNING, UTBILDNING OCH MINSKNING AV MÖDRADÖDLIGHET

I detta kapitel förklaras det sjätte målet om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter och möjligheter samt att kunna bestämma över sin egen kropp i Afghanistan.

Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter avhandlar varje människas lika möjligheter, rättigheter samt förutsättningar att utan våld, tvång eller diskriminering kunna bestämma över sin egen kropp, sexualitet och reproduktion. SRHR är avgörande för att flickor och kvinnor ska kunna uppnå sina fulla potential och jämställdhet, samt har ansvaret för allt från utbildningsnivåer till samhällsekonomi. Trots detta finns det fortfarande hinder för flickor och kvinnor att åtnjuta sina rättigheter och möjligheter och sköter frågor gällande laglig abort, sex-och samlevnadsundervisning, sexuell läggning och könsidentitet. ⁴³

Bland annat lägger den feministiska utrikespolitiken fokus på alliansbyggande, styrelseroller, utvecklingssamarbete och påbörjade "SheDecides" rörelsen. SheDecides kom till i februari 2017 vid konferens i Bryssel, organiserad av bland annat Sverige och flera andra länder, vilket ses som en rörelse som mobiliserat stöd från både länder, icke-statliga organisationer och FN-organ. Denna rörelse handlar om att ge kvinnor och flickor ökad tillgång till rådgivning, evidensbaserad information, sexuell och diskriminerande undervisning, familjeplanering, moderna preventivmedel, säkra förlossningar, HIV-tester och säkra aborter. ⁴⁴

⁴² Svenska Afghanistankommittén, "Kvinnor", SAK 08/08/2019 https://sak.se/vart-arbete/kvinnor [Hämtad 2020-12-28]

⁴³ Sveriges Riksdag, "Sveriges feminitiska utrikespolitik" Riksdagen 19/09/2019 https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/skrivelse/sveriges-feministiska-utrikespolitik H70317/html#page 11 [Hämtad 2020-12-29]

⁴⁴ Regeringskansliet, "Sveriges feministiska utrikespolitik", Swedenabroad https://www.swedenabroad.se/globalassets/ambassader/zimbabwe-harare/documents/handbok_sveriges-feministiska-utrikespolitik.pdf [Hämtad 2020-12-29]

Samt arbetar SAK med att minska mödradödlighet, barnadödlighet och förbättra reproduktiv hälsa genom att erbjuda sex-och samlevnadsundervisningen till kvinnor. Detta genom att utbilda kvinnor, bland annat barnmorskeutbildningen som har en väsentlig betydelse för både efterfrågan på barnmorskor och minskningen av mödra-och barnadödligheten. I och med detta har mödradödligheten gått ned från 1600 per 100 000 födslar till cirka 400 på senare år, dessutom detta har antalet kvinnor som yrkesarbetar ökat, år 2016 var det uppe i 19 procent.

Baserat på informationen som har introducerats drar jag slutsatsen att den feministiska utrikespolitiken tillsammans sina medarbetare har gjort bra ifrån sig gällande detta avsnitt, " sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Detta med hänvisning till de förändringar som har uppnåtts, vilket bevarar fler kvinnoliv samt ger fler kvinnor möjligheten att komma in i yrkeslivet. Dessutom kan kvinnor inhämta sig kunskaper om sex-och samlevnad samt preventivmedel genom "SheDecides" rörelsen. ⁴⁵

6.SLUTSATS

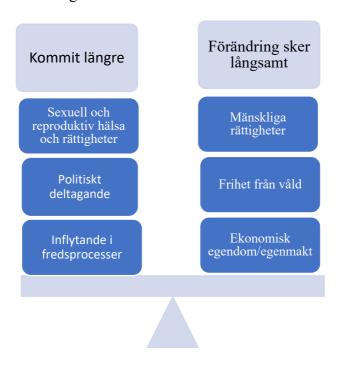
Avsikten med denna uppsats har varit att med hjälp av en beskrivande studie och en kvalitativ analys undersöka om hur Sveriges feministiska utrikespolitiska mål fått utslag i Afghanistan. Uppsatsen har utövat sex olika långsiktiga mål i handlingsplanen för den feministiska utrikespolitiken som hävdar vara genvägar för flickors och kvinnors ställning i Afghanistan, de mänskliga rättigheterna, frihet från våld, inflytande i fredsarbetet, politiskt deltagande, ekonomisk egenmakt och sexual och reproduktiv hälsa och rättigheter på fallet Afghanistan för att ge svar på frågeställningen; Hur har Sveriges feministiska utrikespolitiken mål fått utslag i Afghanistan under perioden 2014 till 2020?

Slutsatsen är att det finns tre starka mål som har uppfyllts mer än andra, Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, politiskt deltagande och inflytande i fredsarbetet. Samtidigt som de resterande målen, ekonomisk egenmakt, frihet från våld och mänskliga rättigheter inte har uppfyllts lika starkt, men förändringar sker långsamt som det beskrivs.

⁴⁵ Svenska Afghanistankommittén, "Kvinnor", SAK 08/08/2019 https://sak.se/vart-arbete/kvinnor [Hämtad 2020-12-30]

6.1 RESULTAT

Analysen gällande fallet Afghanistan kommit fram till att alla mål i handlingsplanen för Sveriges feministiska utrikespolitik för kvinnors ställning är inte helt uppfyllda. Dessutom beskrivs det i regeringens handlingsplan att den feministiska utrikespolitiken vill allt för alla överallt, vilket är det samma som inget för någon. Handlingsplanen med dess sex långsiktiga mål kan uppfyllas för att bidra till förbättring av kvinnors situation. I detta avseende är den svenska feministiska utrikespolitiken verksam inom alla nämnda punkterna, dock i vissa av punkterna har de kommit längre än andra.

Vilka mål i handlingsplanen är uppfyllda i fallet Afghanistan

Min bedömning är att sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter är tydligast gällande kvinnors och flickors situation i fallet Afghanistan. Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter bygger på att kvinnor i Afghanistan får stöd bland annat av den feministiska utrikespolitiken. I detta fall samverkar Sveriges feministiska utrikespolitik med andra multilaterala organisationer såsom FN, SAK, EU, Nato, OSSE och "SheDecides" rörelsen för kvinnor, fred och säkerhet. Utifrån ovanstående informationen och åtgärderna från olika organisationer är det ett tydligt exempel på att situationen för kvinnor och flickor ser inte så ljust ut i Afghanistan. Till följd av detta noterade den svenska feministiska utrikespolitiken om att sätta upp förebyggande mål och förbättra situationen. Bland annat genom att utbilda barnmorskor och öka kunskapen om sex-och samlevnadsundervisning, preventivmedel och säkra aborter lyckades den feministiska politiken förändra situationen för många kvinnor i

landet, samt att förvara fler kvinnors liv genom att öka på kunskap och säkerhet inom förlossningar i landet.

På liknande sätt är målet om politiskt deltagande också uppfyllt - jag anser att denna aspekt är uppfylld på grund av att Afghanistans kvinnor var i behov av en sådan aktör som ska satsa på att förbättra kvinnors politiska deltagande, åtnjuta av deras rättigheter samt att kunna delaktiga i samhällslivet. Däremot finns det fortfarande diskriminering och begränsning i kvinnors deltagande och inflytande i politiken trots alla åtgärder landet har fått av alla nämnda aktörer. Detta tyder på att det krävs fler starkare åtgärder för att man ska kunna se en ljusare bild på kvinnors ställning och så att de kan ta mer plats i politiken samt delta i samhällsfrågorna. Enligt Utrikesdepartementets bedömningar trots allt består parlamentet till 28 procent av kvinnliga ledamöter, dock kan hot och våld fortfarande förekomma mot de kvinnliga politikerna från talibaner och andra beväpnade grupper. Den svenska feministiska utrikespolitiken nämner om att framsteg sker stegvis. I enlighet med detta anser jag att politiskt deltagande målet är delvis uppfyllt, men fortsättning av åtgärden krävs både för att bibehålla och öka på procenten av kvinnor i parlamentet.

Även aspekten om inflytande i fredsprocesser - och arbetet är en av de tydliga i Afghanistans fall - jag anser att denna aspekt är till en viss nivå uppfylld, eftersom Afghanistan har befunnits i krig under en lång period vilket gör att landet är beroende av en sådan åtgärd. Därmed är Afghanistan ett prioriterat land i handlingsplanen för feministiska utrikespolitiken, samt har det genomförts åtgärder som krävs för att stärka skydd och utbilda kvinnor för att de ska kunna hantera medling och konfliktlösning i både sin vardag och i sitt yrkesliv. Situationen är precis såsom Isabella Lövin nämnde ovan att kvinnors deltagande i fredsansträngningar i Afghanistan är nödvändigt för att landet ska lyckas att lämna bakom sig konflikter och fattigdom. Med anledning av detta bedömer jag om att aspekten inflytande i fredsarbetet är uppfylld, dock kan åtgärderna behöva förstärkas för långvarigt resultat.

Denna punkt berör frihet från våld, som innebär att kvinnor ska få skydd från olika typer av våld. I detta fall den feministiska utrikespolitiken med stöd av de andra nämnda organisationerna bidragit till en lag, EVAW, där kvinnor kan anmäla våld, i enlighet med studien av FN som utfördes tydliggörs det att kvinnor utsätts för våld, men endast 8 procent av totalt 2286 liknande ärende lämnades till polisen. Vidare finns det ett fruktansvärt fall av våld mot den unga kvinnan "Farkhunda", som blev slagen till döds, efter en falsk anklagelse i Kabul 2015. Fallet ledde till debatt och demonstration, vilket resulterade att flera av de

inblandade straffades, dock dödsstraff undantogs. Detta medför att det finns möjlighet för kvinnor att anmäla våld, men det är utifrån ett personligt omdöme om de vill eller inte. Av den avsikten anser jag att denna aspekt har inte riktigt uppfyllts, eftersom alla inte kan ha tillgång till den möjligheten och anmäla våld.

Även denna aspekt saknar det stöd och tydlighet för de resterande målen i handlingsplanen. Mänskliga rättigheter anser jag är svårast att dra en specifik slutsats kring. Målets uppfyllande eller icke uppfyllandet utgår från handlingsplanen, detta innebär att det ges lika mycket till alla länder som är i behov av stöd, vilket i fallet Afghanistan inte är tillräckligt med anledning av det långvariga kriget och dess starka inverkan på kvinnors situation. Dock har Sverige erbjudit olika plattformar, verktyg och roller för att understödja samt bidra till fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna. Vidare framgår det tydligt i handlingsplanen om att antalet framsteg är få inom denna aspekt, i linje med att kriget har orsakat djupa skador, vilket är svårt att behandla på så kort tid. Med anledning av detta vore det passande att dra slutsatsen att målet de mänskliga rättigheterna inte är uppfyllt.

Till sist saknas även stöd för ekonomiska egendom/egenmakt - detta på grund av att den svenska feministiska utrikespolitiken samt andra inblandade organisationer inriktar sig på skolgång och utbildning i hög grad. SAK erbjöd lärarutbildningar och skolgång till fler tjejer än tidigare, detta med syfte att uppnå ekonomiska egenmakt och utveckling i landet. Dock blir många flickor tvungna att lämna skolan i förtid, vilket tyder på att de fortfarande kan riskera att antingen bli bortgift eller hemmafruar. Samtidigt vad är sannolikheten att kvinnorna som blir utbildade får ett arbete och kan ha tillgång till åtnjutandet av den ekonomiska egenmakten. I dagsläget saknas det någon tydlig utveckling gällande ekonomiska egenmakt, dessutom utbildning som troligen ger resultat längre fram, vilket innebär att denna punkt inte är uppfylld.

Sammanfattningsvis kan det sägas att Sveriges feministiska utrikespolitiska utslag i Afghanistan har varit ett positivt framsteg, även om alla förutsättningarna inte är uppfyllda. Framtidsutsikterna är dock fördelaktiga och gynnsamma, om den feministiska utrikespolitiken tillsammans med alla andra inblandade organisationer fortsätter att vara verksamma. Med anledning till att landet fortfarande befinner sig i oroligheter och krig, försvårar åtnjutandet av de framställda alternativen. Därför krävs det förstärkta åtgärder av dessa externa aktörer för att landets kvinnor ska kunna komma ut ur den rådande situationen Dessa bakomliggande anledningar utgör en grund för att kvinnors ställning i Afghanistan befinner sig inom ramen

för långsamt framsteg, med avseende av vad som beskrivits. De utbredda åtgärderna för förbättring för afghanska kvinnornas situation i landet talar för att den feministiska utrikespolitiska utslag under perioden 2014 till 2020 kan betraktas som en positiv antagande.

6.2 VIDARE FORSKNING

Eftersom Afghanistan är ett land där det fortfarande råder krig och oroligheter, där situationen för kvinnor kan förvärras vore det intressant att studera på ett djupare plan hur den feministiska utrikespolitiska arbete kan förändra kvinnors ställning i Afghanistan. Det skulle kunna granskas utifrån en specifik aktivitet som den feministiska utrikespolitiken utför i Afghanistan. Ytterligare forskning skulle vara huruvida denna aktörens arbeten verkligen ger positiva effekter och då även intervjua människor, i synnerhet kvinnor, som konkret påverkats av dennes aktiviteter och dennes effekter.

REFERENSLISTA

Litteratur

Magnusson, Eva. PSYKOLOGI OCH KÖN. Från könsskillnader till genusforskning. Bokförlaget Natur och Kultur. 2002. S. 213f

Leijonborg, Lars. Liberal Feminism – befriande positiv. I liberal feminism, Lars Leijonborg (m fl.). S. 9-31. Stockholm: Ekerlids Förlag. 2001. S. 10ff.

Öfverberg, Ulf. 2001. S. 119, 127f. Leijonborg, Lars. 2001. S. 14f.

Donovan, Josephine. Feminist Theory, The Intellectual Traditions of American Feminism. New York: The Continuum Publishing Company. 1991. S. 11.

Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael. (2017). Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad. 5.uppl. Stockholm: Wolters Kluwer.

Kristina Boréus och Göran Bergström, Textens mening och makt: Metodbok i samhällsvetenskaplig text-och diskursanalys, 4 uppl. (Lund: Studentlitteratur, 2018), s. 50-54.

Linnéa Hellman och Rebecka Ljunggren,"Bilden av kvinnor i krigets Afghanistan", (Lund: Genusvetenskapliga institutionen)http://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordOId=1608982&fil

eOId=1692034

Internetkällor

Svenska Afghanistankommittén, "Kvinnor", SAK 08/08/2019 https://sak.se/vart-arbete/kvinnor [Hämtad 2020-12-30]

Svenska Afghanistankommittén, "Kvinnor", SAK 08/08/2019 https://sak.se/vart-arbete/kvinnor [Hämtad 2020-12-28]

Sveriges Riksdag, "Sveriges feminitiska utrikespolitik" Riksdagen 19/09/2019 https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/skrivelse/sveriges-feministiska-utrikespolitik H70317/html#page_11 [Hämtad 2020-12-29]

Regeringskansliet, "Sveriges feministiska utrikespolitik", Swedenabroad

https://www.swedenabroad.se/globalassets/ambassader/zimbabwe-harare/documents/handbok_sveriges-feministiska-utrikespolitik.pdf [Hämtad 2020-12-29]

Regeringskansliet, "Sveriges feministiska utrikespolitik", Swedenabroad https://www.swedenabroad.se/globalassets/ambassader/zimbabwe-harare/documents/handbok_sveriges-feministiska-utrikespolitik.pdf [Hämtad 2020-12-25]

Regeringskansliet, "Afghanistan -Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 31 december 2018", Regeringen

https://www.regeringen.se/4a6613/contentassets/3f6f0c81b6df420a82f462bed070d62b/afghanistan---manskligarattigheter-demokrati-och-rattsstatens-principer-2019.pdf[Hämtad 2020-12-27]

Regeringskansliet rapport, "Kvinnor, fred & säkerhet", Regeringen 2016-2020 https://www.regeringen.se/494f28/contentassets/3165379dc7f2430582b7431639833fcd/kvinnor-fred-och-sakerhet-2018 uppd .pdf [Hämtad 2020-12-22]

Regeringskansliet, "Afghanistan – Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 31 december 2018", Regeringen

https://www.regeringen.se/4a6613/contentassets/3f6f0c81b6df420a82f462bed070d62b/afghanistan---manskliga-rattigheter-demokrati-och-rattsstatens-principer-2019.pdf [Hämtad 2020-12-24]

Svenska Afghanistankommittén, "Margot Wallström stöttar Afghanistans kvinnor i medlingsprojekt", SAK 19/09/2018 https://sak.se/aktuellt/margot-wallstrom-stottar-afghanistans-kvinnor-i-medlingsprojekt [Hämtad 2020-12-15]

Regeringskansliet rapport,"Kvinnor, fred & säkerhet 2018", Regeringen 2016-2020. https://www.regeringen.se/494f28/contentassets/3165379dc7f2430582b7431639833fcd/kvinnor-fred-och-sakerhet-2018 uppd .pdf [Hämtad 2020-12-18]

Regeringskansliet, "Kompletterande strategi för att stärka kvinnors deltagande i fredsansträngningar i Afghanistan", Regeringen 12/04/2018

https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2018/04/kompletterande-strategi-for-att-starka-kvinnors-deltagande-i-fredsanstrangningar-i-afghanistan/[Hämtad 2020-12-21]

Svenska Afghanistankommittén, "Våld mot kvinnor", SAK 30/08/2017 https://sak.se/afghanistan/halsa/vald-mot-kvinnor [Hämtad 2020-12-13]

Nyhetsmorgon, "Afghanistan: Talibaner i fredssamtal – men kvinnornas situation försämras", (TV4, 11/11/2018) https://www.youtube.com/watch?v=DUj658SkzZw [Hämtad 2020-12-11]

venska Afghansitankommittén, "Kvinnor", SAK 08/08/2019 https://sak.se/vart-arbete/kvinnor [Hämtad 2020-12-06]

¹ Regeringskansliet,"Afghanistan rättigheter, demokrati och rättsstatens principer:situationen per den 31 december 2018", Regeringen

 $\underline{https://www.regeringen.se/4a6613/contentassets/3f6f0c81b6df420a82f462bed070d62b/afghanistan---manskliga-rattigheter-demokrati-och-rattsstatens-principer-2019.pd$

[Hämtad 2020-12-11]

Regeringenskansliet,"Sveriges feministiska utrikespolitik: Exempel på tre års genomförande", Regeringen

https://www.regeringen.se/artiklar/2017/10/sveriges-feministiska-utrikespolitik-exempel-pa-tre-arsgenomforande/ [Hämtad 2020-12-05]

Sveriges Riksdag," Rgeringens skrivelse 2019/20:17", Riksdagen

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/skrivelse/sveriges-feministiska-utrikespolitik H70317/html#page 16 [Hämtad 2020-12-06]

Regeringskansliet,"Afghanistan-Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer:situationen per den 31 december 2018", Regeringen

https://www.regeringen.se/4a6613/contentassets/3f6f0c81b6df420a82f462bed070d62b/afghanistan---manskliga-rattigheter-demokrati-och-rattsstatens-principer-2019.pdf [Hämtad 2020-12-04]

Regeringskansliet, "Handbok Sveriges feministiska utrikespolitik", Swedenabroad, https://www.swedenabroad.se/globalassets/ambassader/zimbabwe-harare/documents/handbok_sveriges-feministiska-utrikespolitik.pdf [Hämtad 2020-12-01]

Vårdgivarwebben, "Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter,SRHR", (Regionvärmland, 22/10/2020https://www.regionvarmland.se/vardgivarwebben/samverkan-avtal-och-vardval/folkhalsa-och-samhallsmedicin2/livsvillkor-och-levnadsvanor/SRHR/[Hämtad 2020-12-03]

Regeringskansliet, "Sveriges feministiska utrikespolitik exempel på tre års genomförande",

Regeringen, https://www.regeringen.se/4ab455/contentassets/038184feaa9f479bab5f463189d754b1/sveriges
-feministiska-utrikespolitik---exempel-pa-tre-ars-genomforande.pdf [Hämtad 2020-12-03]

Regeringskansliet, "Sveriges feministiska utrikespolitik exempel på tre års genomförande", Regeringen, https://www.regeringen.se/4ab455/contentassets/038184feaa9f479bab5f463189d754b1/sveriges-feministiska-utrikespolitik---exempel-pa-tre-ars-genomforande.pdf [Hämtad 2020-11-30]

Regeringskansliet, "Sveriges feministiska utrikespolitik exempel på tre års genomförande",

Regeringen, https://www.regeringen.se/4ab455/contentassets/038184feaa9f479bab5f463189d754b1/sveriges-feministiska-utrikespolitik---exempel-pa-tre-ars-genomforande.pdf [Hämtad 2020-12-01]

Regeringskansliet, "Handbok Sveriges feministiska utrikespolitik", Swedenabroad, https://www.swedenabroad.se/globalassets/ambassader/zimbabwe-harare/documents/handbok_sveriges-feministiska-utrikespolitik.pdf [Hämtad 2020-11-29]

Regeringskansliet, "Sveriges feministiska utrikespolitik - exempel på tre års genomförande", Regeringen https://www.regeringen.se/4ab455/contentassets/038184feaa9f479bab5f463189d754b1/sveriges-feministiska-utrikespolitik---exempel-pa-tre-ars-genomforande.pdf [Hämtad 2020-11-30]

Regeringskansliet, "Sveriges feministiska utrikespolitik exempel på tre års genomförande",

Regeringen, https://www.regeringen.se/4ab455/contentassets/038184feaa9f479bab5f463189d754b1/sveriges-feministiska-utrikespolitik---exempel-pa-tre-ars-genomforande.pdf [Hämtad 2020-11-27]

Regeringskansliet, "Sveriges feministiska utrikespolitik exempel på tre års genomförande", Regeringen, https://www.regeringen.se/4ab455/contentassets/038184feaa9f479bab5f463189d754b1/sveriges-feministiska-utrikespolitik---exempel-pa-tre-ars-genomforande.pdf [Hämtad 2020-11-27]

Regeringskansliet, "Sveriges feministiska utrikespolitik exempel på tre års genomförande", Regeringen, https://www.regeringen.se/4ab455/contentassets/038184feaa9f479bab5f463189d754b1/sveriges-feministiska-utrikespolitik---exempel-pa-tre-ars-genomforande.pdf [Hämtad 2020-11-27]

Regeringskansliet, "Afghanistan – mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 31 december 2018", (Regeringen),

https://www.regeringen.se/4a6613/contentassets/3f6f0c81b6df420a82f462bed070d62b/afghanistan---manskligarattigheter-demokrati-och-rattsstatens-principer-2019.pdf[Hämtad 2020-11-23]

Sveriges Radio, "Oro inför kvinnornas situation i Afghanistan, (Sveriges Radio 03/06/2013), https://sverigesradio.se/artikel/5552960 [Hämtad 2020-11-17]

Arbetet, "Vi kallar oss själva en feministisk regering och vi är stolta över det", (Arbetet, 16/04/2018), https://arbetet.se/2018/04/16/vi-kallar-oss-sjalva-en-feministisk-regering-och-vi-ar-stolta-over-det/ [Hämtad 2020-11-19]

Svenska Afghanistankommittén, "Margot Wallström stöttar Afghanistans kvinnor i medlingsprojekt", (SAK, Svenska Afghanistankommittén, 04/04/2018), https://sak.se/aktuellt/margot-wallstrom-stottar-afghanistans-kvinnor-i-medlingsprojekt[Hämtad 2020-11-20]

Utrikesdepartmentet, "Kompletterande strategi för att stärka kvinnors deltagande i fredsansträngningar i Afghanistan", Regeringskansliet 12/04/2018,

https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2018/04/kompletterande-strategi-for-att-starka-kvinnors-deltagande-i-fredsanstrangningar-i-afghanistan/ [Hämtad 2020-11-12]

Regeringskansliet, "Handbok Sveriges feministiska utrikespolitik", Swedenabroad fhttps://www.swedenabroad.se/globalassets/ambassader/zimbabwe-harare/documents/handbok_sveriges-feministiska-utrikespolitik.pdf [Hämtad 2020-11-14]

Sveriges Riksdag, "Sveriges feministiska utrikespolitik", Riksdagen 19/09/2019

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/skrivelse/sveriges-feministiska-utrikespolitik H70317/html#page 11[Hämtad 2020-12-28]